

SENTENCIA PROMVLGADA EN LO PROCES DE FERMA de Dret que es cursava per lo Tribu- nal de Delmes , entre Parts dels Llochs de Carpesa , y Borbotò, contra lo Excelentissim Senyor Ar- quebisbe, Inquisidor General, &c. y Illustrissim Capitol, y Canon- ges de la present Ciutat.

XPS.

ER quant Vicent Vasquez , Notari,
Sindich dels Llochs de Carpesa , y
Borbotò , y Procurador de Iuseph
Sorni, y demès Littis-Consortes , ab
Escritura de ferma de dret , per aquell
prælibatis nominibus posada en 13.
de Setembre propassat, pretengue que dits sos prin-
cipals , estarien en la quieta pacifica , è immemo-
rial possessiò, seu quasi de no pagar delme , terç, pri-
micia, ni altre dret, dels melons chinos , y de olor,
de tot genero de Carabases , ni dels Balets , com
també en la de recullir los dits fruits , sens donar
lo manifest, ni encorreren pena alguna por no aver-
los manifestat, concluint fossen fetes les Provisions
de admissiò de ferma de dret. In calce de la qual
fench

nicola-primitia

valencia-espagna

fonch per Nos feta la Provisiò de Recipiatur informatio, intimeturque Procuratori Regij Patrimonij, & his quorum interest. Contrarium contendente Macia Almiñana Notari, Procurador del Excelentissim Senyor Archebisbe, Inquisidor General de la Monarquia de España; y Sindich del Ilustre Capitol, y Canonges de la Seu de la present Ciutat, el qual alega, no ser admissible la ferma de dret; y ademès dels testimonis, que per part de dit Vasquez es produiren, hinc, inde, varia deducta, & allegata extiterunt, vt deprèditur apud acta processus. Et attento que la possessiò que es preten est iuris improbi, per quant se extravia, y aparta de totes les disposicions juridiques, y señaladament se oposa al Fur. 1. Rub. de *Decimis*; Per ço que de tots los grans, y llegums es deu delme, sens que es puxen detraure Balets, vt videre licet en lo vers. de *Blat*, iuncto vers. *la Delma*. Y encara que els melons, parega que no estàn compresos en lo Fur, si es mira en atenció es troba que el Señor Rey D. Jaume els expressa juntament ab les carabases en lo Vers. de *Cols* en aquella generalitat de paraules, ibi: *E de totes hortalizes sia donada Delma, &c.* Y quant no es trobassen compresos en lo Fur tan à la lletra, deuriem estàr à la disposició de dret comùn, que persuadeix, y mana vt solvatur decima de omni fructu, y sent aço tan cert, en raho natural, y juridica no estroba medi pera eximir als amos de les terres de la solució del Delme dels fruits desuper referits: Et licet verum sit que de estos en james despues que es fan se ages pagat, no per ço els compitiria exempció alguna, dummodo no es probàs, no haverse pagat Delme de tots los altres fruits, que es feyen, y fan en les terres de ahon se percebeixen los melons, y Carabases: quia mutatio seminis, aut plantationis, non mutat obligatio.

tionem decimalem, decimæ enim de fructibus no vis
nascentibus in prædio, eisdem solvi debent, quibus
antea solvebantur. Vnde si de les terres que estan sirua-
des, y posades dins los termens de dits Llochs es paga
delme, quant se fa forment, y es percebeixen altres
grans, y fruits, per la mateixa raho es deurà quant se
fan melons, y Carabases; præcipue sent los delmes de
que extracta Reals, ò predials, quæ de fructibus per-
ceptis ex re, vèl predio solvi debèt. Y en respecte de no
donar lo manifest se oposa à diferèts disposiciõs de Ius-
ticia, y en especial à lo dispost en lo Fur, 9. de les Corts
del Any 1604. fol. 54. ahon se man à no es traguessen
los grans, y fruits de les heres, ù dels camps à ses cases,
ò fora el delmari, sens avilar al delmer, pera evitar los
fraus que no sentse en esta conformitat es podrien se-
guir en gran dany, perjuhi, y detriment de la llibertat
Eclesiastica. Et licet verum sit que el Fur no impone pe-
na contra fraudulentos decimas; empero per Furs està
prohibida la extracciò de tots los fruits, y grans dels
camps, y heres à les cases dels Amos, ò fora el delma-
ri, sens prefehirl lo manifest, y satisfacciò del delme, y
à esta prohibiciò deu correspondre alguna pena, que
inconcusament ha estat la de 25. lliures, segons estil,
práctica, y observancia del present Tribunal, y sent esta
costum secundum lus, no te menys fermerat que el ma-
teix Fur, quia illum præexistentem confirmat, & ad-
iuvat. ATTENTO denique que per los dichos, y depo-
sicions dels testimonis no queda probada la possessiò
ab les qualitats de immemorial, ni menys se han veri-
ficat los requisits de Petició, y contradicciò, los quals
concloentmèt se haviẽ de haver probat, per ser la pos-
sessiò non solvendi decimas juris merè, & simplici-
tèr negativi, Ideò venit vt infra declarandum. ID
CIR.

CIRCO , & alias iustitia sic suadente pronunciam,
sententiam, y declaram admetent dita ferma de dret
respecte dels melons, y carabases , en cas de consumir-
se en les cases dels Amos de les Terres, de ahon se per-
cebeixen dits fruits, segons en esta part es conforma
en la disposició del Fur, prout cum præsentì admitti-
mus , y en tot lo demès , com es no pagar delme dels
Balets, y dels melons, y carabases , quant se venen, ò
de qualsevol altre modo se enagenen, com tambe en
lo cap de recullir dits fruits, sens donar lo manifest abs-
que penæ incurfu , declaram no ser admissible, & suce-
cive repellendam fore , & esse, pro vt cum tenore
præsentis repellimus, & neutram partium in expensis
condemnamus quod promulgamus, sententiamus, &
declaramus non solum præmissis, sed omni meliori
modo, &c. Lata, &c.

Vt. Antonius Palomeres, Iudex.

Publicata fuit per me Franciscum Simon Not. &
Scribam die 1. Decembris 1696. Instante Mathia Al-
miñana prælibatis nominibus, alia parte citata, absente,
& non comparente. Præsentibus Testibus Thoma Be-
neyto Scriptore, Michael Ximeno Not. & Maximia-
no Flamench, Valentiaë habitatoribus, & alijs,